

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Katolícka teológia

Meno kandidáta habilitačnej práce: **ICDr. Jurij Popovič, PhD., univ. doc.**

Meno oponenta: **prof. ThDr. Marek Petro, PhD.**

Pracovisko oponenta: **GTF PU v Prešove, Katedra systematickej teológie**

Názov habilitačnej práce: **KONCEPT APLIKÁCIE INŠTITÚTU MEDIÁCIE
V KATOLÍCKEJ CIRKVI**

Posudok habilitačnej práce je vypracovaný v súlade s § 1 ods. 10 Vyhlášky č. 246/2019 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor v platnom znení (ďalej len „vyhláška“).¹

a) Aktuálnosť zvolenej témy

ICDr. Jurij Popovič, PhD., univ. doc. (ďalej len „habilitant“) predložil habilitačnú prácu vo forme vedeckej monografie, čo je v súlade s § 1 ods. 3 písm. a) vyhlášky.

Predložená habilitačná práca sa zaoberá témou mediácie v súvislosti s katolíckou teológiou a z nej plynúcej cirkevnej praxe. Mediácia ako metóda alternatívneho riešenia konfliktov naberá v súčasnej spoločnosti na dôležitosti a jej prepojenie s kresťanským myslením a cirkevným životom predstavuje originálny a dôležitý príspevok k interdisciplinárnemu dialógu medzi teológiou, psychológiou, či právom. Habilitant reaguje na rastúcu potrebu riešenia konfliktov aj v prostredí Katolíckej cirkvi. Téma mediácie v korelácii kresťanského myslenia a cirkevnej praxe je vysoko aktuálna, nakoľko spory a konflikty sú neoddeliteľnou účasťou ľudskej existencie a hľadanie ich riešenia prostredníctvom dialógu, zmierenia a odpustenia korešponduje s hlavnými princípmi kresťanského učenia.

Navyše, problematika mediácie v prostredí Katolíckej cirkvi, ktorá je v práci analyzovaná, je v súčasnej dobe dôležitá nielen pre duchovných, ale aj pre laikov, zapájaných do cirkevných aktivít. Habilitant teda prináša originálny pohľad na túto problematiku s ambíciou rozšíriť jej uplatnenie v cirkevnom kontexte.

Práca je okrem *Úvodu* a *Záveru* rozdelená do štyroch kapitol, ktoré sú logicky rozdelené. Kapitoly sú delené na ďalšie podkapitoly do maximálne druhej úrovne.

¹ Prosím autora predkladanej habilitačnej práce, aby sa k textu, ktorý je v posudku označený pripomienkou so znakom: “!!!”, explicitne vyjadril pri obhajobe práce.

Konštatujem, že habilitant proporcionálne vhodným schematickým spôsobom usporiadal kapitoly a podkapitoly do logického sledu, z čoho taktiež vyplýva, že obsah predkladanej práce je relevantný k názvu témy práce.

b) Zvolené metódy spracovania

Habilitant pracoval s kombinovaným metodologickým prístupom, kde sceloval historickú analýzu biblických textov s teologickou reflexiou, ako aj s právnou a sociologickou analýzou mediácie. V habilitačnej práci je teda využívaný interdisciplinárny prístup. Kladne hodnotím aj aplikáciu komparatívnej metódy, ktorá ukazuje mediáciu v kontexte rôznych kultúr a náboženstiev.

!!! Treba však podotknúť, že pre väčšie skvalitnenie habilitačnej práce by bolo užitočné podrobnejšie vysvetlenie aplikovaných metód a ich uplatnenie na konkrétne prípadové štúdie z cirkevného prostredia. Tie by empiricky podporili teoretické úvahy, ktoré v práci nachádzame v hojnej miere.

!!! Taktiež je na škodu veci, že habilitant explicitne nepopisuje metódy, ktoré využíval pri spracovaní témy habilitačnej práce.

Tie sa dajú v práci rozoznať, nakoniec už som ich vyššie spomenul, no je povinnosťou autora sa o tom explicitne zmieniť v časti *Úvod*.

Vzhľadom na použité pramene jazyk práce je expertný, vedecký, habilitant používa odbornú terminológiu. Dá sa ale predvídať, že štýl, ktorým píše, môže byť prístupný i širšej verejnosti. Čo sa týka jasnosti výpovedí, formulácií výsledkov a analýz, práca spĺňa kladené požiadavky. Text má logickú štruktúru, jazyk a štýl je komunikatívny, charakteristický pre svoju stručnosť a plynulosť, vo väčšej miere bez zbytočných komplikácií a vsuviek.

!!! Habilitant vo svojom písanom prejave na niektorých miestach použil v práci aj dlhšie zložené vety, ktoré vyžadujú značnejšiu pozornosť čitateľa pre ich správne pochopenie. To vnímam ako menší lingvistický, resp. štylistický nedostatok. Taktiež sa v práci vyskytujú preklepy, resp. nedoklepy, ktoré spôsobujú vytváranie gramatických disproporcií.

Záverom tejto časti konštatujem, že habilitant pracoval s takým metodologickým diapazónom, aby dosiahol stanovený cieľ. Zvolil si štandardné metódy, ktoré sa používajú vo vedeckých teologických výskumoch.

c) Splnenie sledovaného cieľa

Cieľom práce bolo dokázať, že mediácia má svoje korene v biblickom myslení a kresťanskej tradícii a že jej aplikácia môže priniesť efektívne riešenia konfliktov v cirkevnom

prostredí. Tento cieľ je v práci splnený, a to predovšetkým v teoretickej rovine. Čo sa týka praktickej aplikácie, habilitant navrhuje vzdelávací program pre kňazov a laikov, čo predstavuje dôležitý krok k realite implementácie mediačných princípov v cirkevnej praxi.

Habilitantom stanovený cieľ: „analyzovať mediáciu ako teologický a praktický nástroj riešenia konfliktov v cirkevnom prostredí“ sa mu podarilo naplniť. V práci presvedčivo dokazuje, že princípy mediácie majú svoje korene v kresťanskej tradícii a že ich aplikácia teda môže byť prospešná i v Cirkvi.

Splnenie cieľa vyplýva taktiež z faktu, že habilitant svoju habilitačnú prácu spracovával nielen na základe svojich poznatkov, ale aj na základe empiricky zistených faktov o ktoré sa v práci opiera a taktiež s využitím relevantného počtu vedeckej i odbornej literatúry, ktorá je uvedená v časti *Zoznam použitej literatúry*.

Napísaním predloženej habilitačnej práce habilitant preukázal schopnosť spracovať zvolený expertný problém. Preukázal tiež schopnosť, že je disponovaný osvojovať si nové poznatky vedy a praxe, a je schopný samostatne vedecky tvorivo pracovať a na poli pedagogickom prezentovať svoje bádateľské poznatky.

d) Dosiahnuté výsledky a nové poznatky, ktoré práca prináša pre ďalší rozvoj vedy

Práca prináša dôležitý príspevok k prepojeniu teológie a mediácie. Ukazuje, že konflikt nie je len negatívnym fenoménom, ale aj príležitosťou na zmierenie a duchovný rast. Medzi hlavné prínosy práce patrí identifikácia biblických princípov mediácie a ich aplikácia na súčasnú cirkevnú prax. Okrem toho navrhovaný vzdelávací program predstavuje praktický návod na realizáciu mediačných postupov v Cirkvi. Ďalej za silné stránky práce môžeme považovať dobre definovanú a aktuálnu problematiku, systematickú analytickú prácu a dôkladnú diskusiu zistení a ich implikácií.

Tieto skutočnosti môžu motivovať vedecko-výskumnú a akademickú bádateľskú korporáciu k ďalšiemu minucióznemu skúmaniu danej témy. Samotní odborníci v danej oblasti môžu načerpať z obsahu práce nové mienky, resp. môžu nad nimi uvažovať, skúmať a tak v niektorých prípadoch prinášať svoje vlastné závery aj z iného uhla pohľadu, teda nielen z hľadiska Katolíckej teológie, ale aj z hľadiska iných vedných disciplín, akými sú napr. sociológia, psychológia, právo a pod. Pritom sa predpokladá, že spomenuté vedné disciplíny budú mať nezvyklú možnosť, a to konkrétny prínos tejto práce akceptovať.

Habilitant v spleti viacerých variácií, ktoré boli na tému teológia a mediácie doposiaľ spracované, prináša vlastné riešenie na korektné chápanie prijatia sentencie, ktorá vyplýva zo samotného názvu predloženej habilitačnej práce – *Koncept aplikácie inštitútu mediácie*

v *Katolíckej Cirkvi*. Celý obsah tejto práce, spracovaný predovšetkým v teoretickej rovine, sa v každodennom živote človeka môže pretvárať na empiriu.

Exkurz v zmysle platnej legislatívy²

Po prehodnotení výsledkov *Protokolu o kontrole originality* z Centrálného registra záverečných prác o overení miery originality habilitačnej práce (ďalej len „CRZP“), konštatujem, že habilitant spracoval tému habilitačnej práce bez náznakov plagiátorstva.

Rovnako potvrdzujem, že v predkladanej a hodnotenej práci je písaný text správne citovaný a preberaný v súlade so zámerom práce. Protokol o kontrole originality udáva 40,37% zhodu, rozumej percentuálny podiel textu, ktorý má prekryv s indexom prác korpusu v CRZP. Táto zhoda vytvára podľa bodovej škály CRZP: [0-20, 21-40, 41-60, 61-80, 81-100] druhý stupeň percentuálneho prekryvu.³

Je ale nevyhnutné zacitovať z dokumentu »Ako čítať a interpretovať Protokol o kontrole originality«, že: „*Protokol (...) nie je potvrdením, že testovaná práca je originál, (...) nie je dôkazom že testovaná práca je plagiátom. (...) Protokol s nízkym percentom nevylučuje plagiátorstvo. (...) Vyššie percento v protokole nie je dôkazom plagiátorstva.*“⁴

Aj keď hodnotená habilitačná práca má percentuálne pokrytie textu, ako je to už vyššie uvedené, v druhom stupni (z piatich) percentuálneho prekryvu, potvrdzujem, že text práce je správne citovaný a preberaný v súlade so zámerom práce, bez náznakov plagiátorstva. Dosvedčuje to aj fakt, že práce s nadprahovou hodnotou podobnosti, ktoré sú uvedené v *Protokole o kontrole originality* majú percentuálny prekryv testovaného dokumentu s dokumentom uvedeným v príslušnom riadku od max. 3,38% do min. 0,05%, čo činí podľa bodovej škály CRZP: [0-20, 21-40, 41-60, 61-80, 81-100] prvý, najnižší stupeň percentuálneho prekryvu, teda v najnižšom rozmedzí [0-20].⁵

Zároveň konštatujem, že sa stotožňujem s písomným vyjadrením habilitanta k výsledku, ktorý vzišiel z *Protokolu o kontrole originality*.⁶

² § 1 ods. 10 vyhlášky: „(...) Oponentom sa pri vypracúvaní písomného posudku poskytuje informácia z centrálneho registra (...) habilitačných prác o overení miery originality habilitačnej práce.“

³ Porov. *Ako čítať a interpretovať „Protokol o kontrole originality“* (s. 3). <https://crzp.cvtisr.sk/wp-content/uploads/2023/01/vysvetlivky30-1.pdf> (05.03.2025).

⁴ *Ako čítať a interpretovať „Protokol o kontrole originality“* (s. 2). <https://crzp.cvtisr.sk/wp-content/uploads/2023/01/vysvetlivky30-1.pdf> (05.03.2025).

⁵ *Koncept aplikácie inštitútu mediácie v Katolíckej cirkvi* / autor Popovič Jurij, PhD., univer. docent, ICDr. - GTF / 4KST, 2025. - 161 s. plagID: 1837297 typ práce: habilitačná zdroj: PU.Prešov. In: *Protokol o kontrole originality* (s. 1 – 17).

⁶ ICDr. Jurij Popovič, PhD., univ. docent: Vyjadrenie k výsledku Protokolu o kontrole originality habilitačnej práce KONCEPT APLIKÁCIE INŠTITÚTU MEDIÁCIE V KATOLÍCKEJ CIRKVI, zo dňa 13. januára 2025.

e) Ďalšie pripomienky a otázky do diskusie

Aj keď práca spĺňa kritériá, ponúkam dve oblasti, ktoré by mohli byť ďalej rozpracované:

- Hlbší rozbor limitácií použitých metód a možného dopadu na interpretáciu výsledkov.
- Podrobnejší prehľad budúceho výskumu v tejto oblasti.
- Ako si habilitant predstavuje praktickú implementáciu mediácie v cirkevných spoločenstvách?
- Aké sú možné prekážky pri implementácii mediácie v cirkevnom prostredí?
- Ako by mohla byť zabezpečená dlhodobá udržateľnosť navrhovaného vzdelávacieho programu?

f) Záverečné hodnotenie

Odporúčam, aby ICDr. Jurijovi Popovičovi, PhD., univ. doc. v zmysle § 76 *Zákona č.131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*, a v súlade s *Vyhláškou č. 246/2019 Z.z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor*, po úspešnom vypracovaní habilitačnej práce a po úspešnom absolvovaní habilitačného konania v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Katolícka teológia, **bol** udelený vedecko-pedagogický titul “docent“ (v skratke “doc.“).

V Prešove, dňa 5. marca 2025

prof. ThDr. Marek Petro, PhD.
oponent